

**Wyrok z dnia 17 maja 1995 r.
I PRN 12/95**

Wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, przysługujące pracownikowi za okres gotowości do jej wykonywania (art. 81 § 1 k.p.) nie jest ograniczone czasowo.

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Adam Józefowicz,

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Stefana Trautsołta, po rozpoznaniu w dniu 17 maja 1995 r. sprawy z powództwa Leokadii T. przeciwko Urzędowi Gminy w G. o wynagrodzenie, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Kozienicach z dnia 25 listopada 1993 r., [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo i przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu-Sądowi Pracy w Kozienicach do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Powódka Leokadia T. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Urzędu Gminy w G. wynagrodzenia, na podstawie art. 81 k.p., za okres od dnia 1 czerwca 1992 r. do dnia 15 czerwca 1993 r. wraz z odsetkami.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Kozienicach wyrokiem z dnia 25 listopada 1993 r., [...] oddalił powództwo o to wynagrodzenie, natomiast zasądził na rzecz powódki kwotę 20.071.500 zł na podstawie art. 10 ust. 3 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 124 ze zm.). Sąd I instancji przyjął, że powódka była pracownikiem samorządowym mianowanym i że z tego względu przysługuje jej wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy po ponownym rozwiązaniu z nią stosunku pracy z dniem 31 października 1993 r. z powodu likwidacji zakładu pracy.

Oddalając powództwo o wynagrodzenie za okres od dnia 1 czerwca 1992 r. do dnia 15 czerwca 1993 r. Sąd I instancji ustalił, że z powódką został rozwiązany stosunek pracy na skutek jej odwołania przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w R. ze stanowiska głównego księgowego Gminnego Zespołu Ekonomicznego i Administracyjnego Szkół w G. z dniem 31 maja 1992 r.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Kozienicach wyrokiem z dnia 15 czerwca 1992 r. w sprawie [...] uznał odwołanie powódki za nieważne i ustalił, że powódka jest pracownikiem Urzędu Gminy w G. Odwołanie powódki z zajmowanego stanowiska przez Kuratora Oświaty w R. było bowiem z mocy prawa nieważne, ponieważ zatrudniająca ją zakład pracy był w dacie odwołania komunalną jednostką organizacyjną i w związku z tym organem uprawnionym do odwołania był Zarząd Gminy w G.

Po zaskarżeniu tego wyroku przez stronę pozwaną Sąd Wojewódzki w Warszawie zmienił wyrok Sądu Rejonowego i powództwo oddalił. Wyrok Sądu Wojewódzkiego

został zaskarżony rewizją nadzwyczajną przez Rzecznika Praw Obywatelskich. Na skutek tej rewizji Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 15 czerwca 1993 r., I PRN 62/93, uchylił wyrok Sądu Wojewódzkiego i odrzucił rewizję pozwanego Urzędu Gminy. W ten sposób stał się prawomocnym wyrok Sądu Pracy w Kozienicach z dnia 15 czerwca 1992 r., [...], który uznając, że odwołanie powódki z zajmowanego stanowiska było nieważne ustalił, że powódka jest nadal pracownikiem Urzędu Gminy w G. Powołując się na ten wyrok powódka w niniejszym procesie na podstawie art. 81 k.p. domagała się zasądzenia wynagrodzenia za pracę za okres pozostawania bez pracy, tj. za okres od dnia 1 czerwca 1992 r. do dnia 15 czerwca 1993 r. (data podjęcia przez powódkę pracy).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy w sprawie [...] oddalił powództwo o zasądzenie wynagrodzenia za pracę za ten okres. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ograniczył się do stwierdzenia, że przepis art. 81 k.p. nie ma zastosowania.

Wyrok ten w części uwzględniającej powództwo został zaskarżony przez pozwaną Urząd Gminy, a Sąd Wojewódzki w Warszawie wyrokiem z dnia 16 września 1994 r., [...] uwzględniając rewizję strony pozwanej zmienił wyrok Sądu Rejonowego i powództwo oddalił. Sąd Wojewódzki podkreślił, że - wbrew stanowisku Sądu Rejonowego - powódka nie była pracownikiem mianowanym, a zatem nie przysługuje jej wynagrodzenie za okres 6 miesięcy.

Wyrok Sądu Rejonowego z dnia 25 listopada 1993 r., [...] w części oddalającej powództwo o wynagrodzenie za okres od dnia 1 czerwca 1992 r. do dnia 15 czerwca 1993 r. zaskarżył rewizją nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości zarzucając mu rażące naruszenie art. 81 § 1 k.p., art. 365 § 1 k.p.c. i naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi Rejonowemu. W uzasadnieniu podniesiono, że prawomocnym wyrokiem z dnia 15 czerwca 1992 r., [...] ustalono, że powódka jest pracownikiem pozwanego Urzędu Gminy, a stanowisko Sądu I instancji odmawiające zastosowania przepisu art. 81 § 1 k.p. nie jest uzasadnione. Wypłacenie powódce przez pozwanego 3 miesięcznego wynagrodzenia za pracę na podstawie art. 57 § 1 k.p. za okres pozostawania bez pracy nie wyczerpuje roszczeń powódki. Przepis ten dotyczy bowiem sytuacji, w której doszło do rozwiązania stosunku pracy i podjęcia pracy po przywróceniu do niej. Natomiast z powódką nie rozwiązano stosunku pracy i powinna ona otrzymać wynagrodzenie na podstawie art. 81 § 1 k.p. za czas gotowości do wykonywania pracy. Naruszeniem interesu Rzeczypospolitej Polskiej - zdaniem skarżącego - jest niezastosowanie się przez Sąd I instancji do nakazu wynikającego z art. 365 § 1 k.p.c. Przepis ten, mający charakter normy ustrojowej, stanowi, iż orzeczenie sądu wiąże nie tylko sąd, który je wydał, ale również inne sądy i organy państwowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

Przepis art. 81 § 1 k.p. stanowi, że pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, wynikające z jego osobistego zaszeregowania określonego stawką godzinową lub miesięczną, za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a

doznał przeszkód z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Trafnie podniesiono w rewizji nadzwyczajnej, że przepis ten ma zastosowanie do powódki, skoro prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kozienicach orzeczono nieważność odwołania powódki z dniem 31 maja 1992 r. i ustalono, że powódka jest pracownikiem pozwanego Urzędu Gminy. Jeżeli więc powódka wykazywała gotowość do wykonywania pracy w okresie, kiedy nie była do niej dopuszczana (1 czerwca 1992 r. - 15 czerwca 1993 r.), to za cały ten okres nabywała prawo do wynagrodzenia na podstawie art. 81 § 1 k.p. Przepis ten - odmiennie niż przepisy regulujące prawo do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy w przypadku wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy i późniejszego przywrócenia do pracy (art. 47 § 1 i art. 57 § 1 k.p.) - nie wprowadza bowiem żadnej granicy w stosunku do okresu, za jaki przysługuje wynagrodzenie.

Ustalając wysokość należnego powódce wynagrodzenia, Sąd I instancji odliczy kwotę 3-miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego powódce przez pozwanego na podstawie art. 57 k.p. Jest to bowiem także wynagrodzenie za okres, w którym powódka nie wykonywała pracy. Sąd I instancji będzie miał także na uwadze zasadę prawną wynikającą z uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1986 r., III PZP 42/86 (OSNCP 1987 z. 8 poz. 106), według której wynagrodzenie pracownika wynikające z jego osobistego zaszeregowania, o którym mowa w art. 81 § 1-3, art. 134 § 1 i art. 144 § 2 k.p., obejmuje oprócz wynagrodzenia zasadniczego również dodatek funkcyjny. Z mocy ustawy lub jej upoważnienia dopuszczalne jest przyjęcie innej podstawy obliczania wynagrodzenia określonego w wymienionych przepisach.

Powódka nabywała prawo do wynagrodzenia sukcesywnie w miarę wykazywania gotowości do pracy. Dlatego jego wysokość powinna być ustalona z uwzględnieniem kolejnych zmian przepisów płacowych.

Zaskarżony wyrok nie tylko rażąco narusza prawo, ale narusza także interes Rzeczypospolitej Polskiej i z tego względu upływ 6 miesięcy od jego uprawomocnienia się nie jest przeszkodą do uwzględnienia rewizji nadzwyczajnej (art. 421 § 2 k.p.c.). Nie można jednakże podzielić zarzutu rewizji nadzwyczajnej dotyczącego naruszenia art. 365 k.p.c., gdyż Sąd I instancji nie orzekł sprzecznie z wyrokiem ustalającym istnienie stosunku pracy między powódką a pozwanym.

Oddalenie powództwa o wynagrodzenie z art. 81 § 1 k.p. było wynikiem rażąco błędnej wykładni tego przepisu, a nie skutkiem stwierdzenia, że stron nie wiązał stosunek pracy po dniu 1 czerwca 1992 r. Interes Rzeczypospolitej Polskiej został naruszony poprzez pozbawienie powódki wynagrodzenia za znaczny okresu czasu, co jest sprzeczne z art. 68 Konstytucji.

Z powyższych względów na podstawie art. 422 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====